

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 Din, za ½ leta 90 Din, za ¼ leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani.

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici. Dopisi se ne vračajo. — Štev. pri čerkovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

LETO X.

Telefon št. 2552.

LJUBLJANA, 26. julija 1927.

Telefon št. 2552

ŠTEV. 84.

Pred podpisom trgovinske pogodbe z Nemčijo.

Pogajanja za trgovinsko pogodbo z Nemčijo potekajo h koncu in je pričakovati, da bo pogodba še ta teden v Berlinu podpisana. V vseh glavnih točkah in spornih vprašanih splošnega dela pogodbe, kakor tudi glede carinsko-tarifnega dela je dosežen poln sporazum.

Pogodba, ki se sedaj sklepa z Nemčijo, ima značaj kratkodobne prehodne pogodbe ter je sklenjena samo na dve leti. Glavni vzrok, da se ni sklenila pogodba na daljšo dobo, leži v sedanji nemški carinski politiki, ki uveljavlja z zadnjo carinsko novelo zaščitni carinski režim, ki bo trajal do konca leta 1929. Po poteku te dobe se bodo šele sklepale dolgotrajnejše definitivne pogodbe.

Gospodarsko politični položaj v Nemčiji v momentu, ko so se pričela pogajanja z našo državo, ni posebno ugodno razpoložen napram uvozu agrarnih produktov v Nemčijo. Medtem pa obstoja naš izvoz v Nemčijo v pretežni večini iz deželnih pridelkov in živine, napram kateri se v Nemčiji pojavlja v zadnjem času vedno izrazitejša politika zaščite domače živinoreje in poljedelstva potom sukcesivnega povečanja agrarnih carin.

Za naš izvoz v Nemčijo igrajo glavno vlogo prešiči. Nemčija medtem dovoljuje uvoz prešičev iz Danske, Holandske in norskih krajev, dočim je glede uvoza iz vzhodnih in jugovzhodnih evropskih držav uveljavila zelo stroge veterinarne varnostne odredbe, da omeji nevarnost nalezljivih živalskih bolezni v Nemčiji. Ti ukrepi so tako rigorozni, da pomenjajo skoro faktično prepoved uvoza prešičev tudi iz naše države. Izvoz prešičev, ki je že sam po sebi zelo riskanten, je vsled strogih veterinarne ukrepov postal tako nesiguren, da se pri sedanjih prilikah nobeden naših trgovcev ne more spuščati v tako riskantne posle. Zato je bil naš glavni interes, da se v toku pogajanj skuša doseči omiljenje sedanjih veterinarne predpisov, da bi imeli naši eksporterji vsaj nekoliko večjo sigurnost, da celi izvozni transporti naše živine ne bodo na nemški meji zavrnjeni. Nemčija dela glede uvoza prešičev pri državah na vzhodu Evrope izjemo pri Avstriji in to iz razumljivih političnih razlogov. Napram naši zahtevi so bili Nemci v tem najvažnejšem vprašanju precej nepopustljivi, ker zahtevajo vse nemške zvezne države, da si ohranijo kolikor mogoče slobodne roke glede veterinarne ukrepov.

Za Slovenijo pride za izvoz v Nemčijo vpoštev v prvi vrsti hmelj. Glede hmelja je dala Nemčija dosedaj samo švedski državi carinski popust od 100 na 60 mark, ki ga uživamo tudi mi, dočim s Češko, ki je glavni interesent za uvoz hmelja v Nemčijo, še nima trgovske pogodbe. Poleg tega zanima Slovenijo nemška uvozna carina za sadje, perutnino, grozdje, vino, nekatere vrste oljnatih semen, čebuljka, jaje, suhih gob in konoplje. Ostale pokrajine naše države pa interesirajo v veliki meri njihovi specialni izvozni predmeti, kakor so suhe češnje in pekmez za Srbijo in Bosno, kačkaval za južno Srbijo, les za izdelavo sodov za Slavonijo, morske ribe (sardele in sardine) za Dalmacijo, sladkovodne ribe itd. Slovenija izvažata poleg naštetih poljskih pridelkov v Nemčijo tudi še celo vrsto industrijskih produktov, kakor so razni izdelki kemične industrije, izdelki cinkarske industrije, elektro-

kemične industrije ter lanenih tropin. Za večino teh predmetov je Nemčija že drugim državam dala znatne pogodbene carinske popuste odnosno je vezala carino, ki pripada po klavzuli največjih ugodnosti tudi nam. Tako je ostalo celotno 26 predmetov za tarifni del pogodbe z Nemčijo in sicer je naša delegacija pri 12 predmetih predlagala znižanje obstoječih nemških uvoznih carin, pri 14 predmetih pa vezanje sedanjih carin, pri katerih obstoja nevarnost, da bi se v toku prihodnjih let povišale.

Naši interesi so bili torej v diametralnem nasprotju s tendenco sedanje nemške carinske politike in zato je jasno, da nemški agrarni krogi, ki imajo v sedanjem režimu močno oporo, niso bili baš navdušeni za velike koncesije v carinskih popustih. To dejstvo je tudi pogajanja do znatne mere otežalo in se mora zato rezultati, ki ga je dosegla naša delegacija vspricho težavnega položaja, smatrati za vrlo povoljen.

Nasprotno je nemška industrija, ki že sedaj eksportira v našo državo po vrednosti mnogo več blaga, kakor mi v Nemčijo, smatrala trgovska pogajanja z našo državo za ugodno priliko, da doseže pri mnogih predmetih, na katere imamo še razmeroma visoke avtonomne carine, večje popuste. Poleg tega pa je nemška delegacija tudi pri onih industrijah, ki so v naši državi že zastopane, zahtevala znatne tarifne popuste. Prvotno je nemški predlog obsegal nad 400 postavk in smatrati je za velik uspeh naše delegacije, da se je ta obširni predlog v toku pogajanj sukcesivno reduciriral in končno omejil na 30 najglavnejših predmetov. Kakor so medtem že poročali časopisi, se je nemški predlog v glavnem tical popustov za dušična in sintetična umetna gnojila, nadalje carine za verige, na razne vrste gor-njega usnja, aluminijevo posodo, nogavice iz bombaža, svilene trakove, izolirane električne žice in ščetke, toraj predmete, ki jih vse doma proizvajamo v zadostni meri, nekatere celo znatno preko tuzemske potrebe, da jih moramo eksportirati. Pri teh predmetih je bila torej nelahka naloga naše delegacije, da štiti interese domače produkcije in dela. Razen naštetih pa je obsegal nemški predlog še mnogo predmetov, ki so za nemško eksportno veleindustrijo, kakor tudi za nemško domačo industrijo zelo važni, ki pa jih v naši državi ne izdelujemo v taki množini in kvaliteti, odnosno sploh ne in pri katerih igra naša uvozna carina v glavnem fiskalno vlogo. Med te predmete spadajo razne kemikalije, ki se uporabljajo v obrtnih svrhe, razne vrste zdravil in farmacevtskih preparatov, žamet in pliš ter impregnirano blago, umetniške reprodukcije slik, nemške knjige, izdelki turinške industrije okrasnih predmetov in norimberskega blaga, mnogobrojni izdelki nožarske industrije, radio-aparati, stroji za merjenje in registriranje, izdelki urarske industrije in specialni stroji. Obremenitev teh vrst predmetov po naši avtonomni uvozni carini je precej različna in je bilo treba za vsak predmet natančno proučiti položaj, da se spravi v sklad divergentni interesi posameznih panog gospodarstva. Sedaj so pogajanja za tarifni del že končana in lahko z zadovoljstvom ugotovimo, da je naša delegacija tudi to težko in delikatno nalogo uspešno rešila.

(Dalje prihodnjic.)

TRGOVSKI STIKI S PORTUGALSKO.

Trgovski stiki med našo državo in Portugalsko niso bili doslej preveč intenzivni, dasi nahajamo tudi na Portugalskem ugodna tržišča za razpečavanje našega blaga. Zanimanje vlada zlasti za klavno živino, za suha čreva, za les vsake vrste, posebno za hrastove in bukove doge, za železniške prage in brzojavne droge.

Nadalje bi se moglo razpečati koruzo, fižol, suhe slive, jajca, konoplje, cement, kalcijkarbid, bauxit in drugo. Nekateri izmed teh predmetov se že izvažajo iz naše države v Portugalsko, toda žal ne direktno, ampak po ovinkih, tako n. pr. preko Italije, Rumunije, Nemčije, Francije in celo Anglije (konoplja). Že to nam kaže, da bi se direktni uvoz teh predmetov brez dvoma zelo dobro rentiral. Opozorjamo zlasti, da se je že pred letom dni ustanovila v Lisabonu domača tvrdka, ki stoji pod pokroviteljstvom našega generalnega konzulata. Tvrdka je v rokah domačina Slovenca in je z informacijami interesentom rade volje na razpolago. Zlasti naj bi se posluževali te tvrdke tudi oni, ki uvažajo danes posredstvom tujih držav iz Portugalskega plutovina, »Oporto« in »Madeira«, sardine v konzervah itd. Naslov tvrdke je: Sava, Ltd., Export-Import, Lisboa (Portugal) Rua Victor Cordon 11.

* * *

INOZEMSKA GLAVNICA V JUGOSLOVANSKEM GOSPODARSTVI.

Osmo letno poročilo Zveze jugoslovanskih denarnih zavodov ceni skupni lastni kapital jugoslovanskih kreditnih zavodov na 2 in pol milijardi dinarjev, vse vloge pa na 7 milijard; od teh zneskov pride na Hrvaško in Slavonijo 0.8 mil. in 3.4 mil., kar nam pravi, da je gospodarsko težišče naše države v Zagrebu. Sicer se je angleški kapital po vojski zanimal za Jugoslavijo, a obenem s fuzijo Anglo-Austrian banke so likvidirale lani tudi zadnje samostojne angleške bančne podružnice v naši državi in so prenesle svoje posle na Hrvaško eskomplno banko. Posredovalne vloge dunajskih bank se poslužuje torej tudi inozemstvo, ki daje kapital. V zadnjem času so začele z gospodarskim stiki z Beogradom tudi budimpeške velebanke in v maju so ustanovili z naslovom Jugoslovanski kreditni zavod novo banko z glavnico 10 milijonov dinarjev, koje večina je v ogrskih rokah. Neki angleški finančni list je zadnjič ugotovil, da se upanje Jugoslavije na direktni denarni dotok iz evropskih zahodnih dežel ni izpolnilo. Vzrok je pa samo ta, da jugoslovanska podjetja niso zadosti močna, da bi na inozemskih kreditnih trgih nastopila samostojno kot pogajatelj za kredite. Zato bo ostala Jugoslavija odvisna v prvi vrsti od Dunaja in Budimpešte. Inozemski kapital bo prihajal v Jugoslavijo via Dunaj in via Budimpešta, in ga bosta ta dva kreditna trga kontrolirala.

* * *

TRANZITNI DOGOVOR MED JUGOSLAVIJO IN OGRSKO.

V zvezi z dodelitvijo Reke kot prostega pristanišča Ogrski so se morala vršiti med Jugoslavijo in Ogrsko pogajanja o tranzitnem prometu, da se more ogrski promet na Reko gladko vršiti. Pogajanja so privedla že do zaključka, obojesstransko so se stavile zmerne zahteve in protizahteve, in se je dosegel načelen sporazum. Dogovor so pogajajoči se strokovnjaki pismeno fiksirali in so ga predložili svojim vladam.

Rudarstvo v Sloveniji.

(Nadaljevanje.)

6. Antimon. Antimonska rudnika sta bila 2 (=). Obratoval ni nobeden.

7. Žveplo. Od 2 (=) rudnikov za žvepleno rudo je bil samo rudnik Železno, last Tovarne kemičnih izdelkov v Hrastniku, v obratu.

V tem se je pridobilo z enim delavcem 846 q (+ 638 q ali 306.73%) žveplene rude v vrednosti 20.304 Din (+ 15.312 Din ali 306.77%). Vsa ta ruda se je oddala v tovarne za barve v Mozirju po povprečni ceni 24 Din za 1 stot.

8. Mangan. Od 3 (=) rudnikov za manganovec ni bil nobeden v obratu.

9. Grafit. Edini (=) rudnik za grafit, in sicer Brežnik pri Marberku, Štefan Borlaka ni bil v obratu.

10. Aluminij. Od 2 (=) rudnikov za aluminijevo rudo ni bil nobeden v obratu.

11. Rjavi premog. Od 53 (=) premogovnikov jih je bilo 27 (= 3) v obratu. Ti so pridobili z 9.245 moškimi, 657 ženskimi, 125 moškimi mladostniki in 1 ženski mladostniki delavci, skupaj 10.028 delavci in 276 pazniki 16.769.833 q (= 1.459.899 q ali 8.00%) rjavega premoga v skupni vrednosti 360.565.354 Din (= 67 milijonov 931.529 Din ali 15.87%) po povprečni ceni 21.50 Din (= 2 Din) za 1 q na pridobivališču. Od te proizvodnje je 1.181.761 q lignita in 15 milijonov 588.072 q rjavega premoga.

Dalje so bili v premogovniku Klane pri pripravljalnih in vzdrževalnih delih zaposleni 4 delavci.

Na enega izmed 10.028 (= 2.351) delavcev v produktivnih premogovnikov odpade od cele proizvodnje povprečno 1.672 q (+ 199 q) rjavega premoga v vrednosti 35.955 Din (+ 1.342 Din).

Nad 50.000 q se je pridobilo v premogovnikih:

1. Trbovlje, Trb. prem. družbe	7.205.900 q
2. Zagorje, Trb. prem. družbe	2.356.000 q
3. Hrasnik, Trb. prem. družbe	1.249.000 q
4. Velenje, Kraljevine Srbov, Hrvačev in Slovencev	1.181.761 q
5. Rajhenburg, Trboveljske premogokopne družbe	1.059.700 q
6. Sentjanž, Andreja Jakila	828.488 q
7. Brezno - Hudajama, Trboveljske prem. družbe	785.000 q
8. Ojstro, Trb. prem. družbe	673.000 q
9. Kočevje, Trb. prem. družbe	584.000 q
10. Zabukovca, Kraljevine Srbov, Hrvačev in Slovencev	344.700 q
11. Zabukovca, Keramične industrije d. d.	114.083 q
12. Leče, Henckel-Donnersmark-Beuthen	73.283 q
13. Holmec, Jurija Thurnskega	70.679 q
14. Roginska gorca, Falck et Eydam	59.110 q
Ostali manjši premogovniki	185.129 q

Od toletne produkcije in ostanka iz lanskega leta se je oddalo v tuzemstvo, in sicer:

ravnateljstvu drž. žel. v Ljubljani	3.733.519 q
ravnateljstvu drž. žel. v Zagrebu	2.813.972 q
ravnateljstvu drž. žel. v Beogradu	589.075 q
ravnateljstvu drž. žel. v Subotici	423.616 q

skupaj 7.560.182 q

ali 43.65% skupne produkcije;	
za industrijo v Sloveniji	3.032.355 q
za industrijo v Hrvaški	1.275.779 q
za industrijo v Vojvodini	619.912 q
za industrijo v Srbiji	458.481 q

skupaj 5.386.527 q

ali 31.10% skupne produkcije;	
drugim strankam;	
v Sloveniji	1.411.867 q
v ostalih delih države	168.918 q

skupaj 1.580.775 q

ali 9.13% skupne produkcije;	
v inozemstvo, in sicer:	
v Avstrijo	366.673 q
v Madžarsko	285.660 q
v Italijo	316.878 q

skupaj 969.211 q

ali 5.59% skupne produkcije

Pri lastnih obratih se je porabilo 962.307 q ali 5.55% in za deputate lastnih uradnikov in delavcev 388.243 stotov ali 2.24%; nerabnega je postalo 40.219 q ali 0.23% in 435.558 q ali 2.51% je ostalo koncem leta na pre-mogovnikih v zalogi.

12. Črni premog. V edinem (=) premogovniku na Orlah pri Ljubljani se je izkopal s 6 odraslimi moškimi in 2 ženskimi, skupaj z 8 delavci in 1 paznikom 4.432 q (— 8.177 q ali 64.85%) črnega premoga v vrednosti 110.803 Din (— 204.924 Din ali 64.90%) po povprečni ceni 25 Din (— 0.04 Din) za 1 q.

Oddalo se ga je industrijam: v Sloveniji 3,025 q drugim strankam: v Sloveniji 4 q v inozemstvo: 2.170 q v Italijo

skupno se je oddalo 5.199 q

Pri obratu se ga je porabilo 26 q in 2.846 q pa je ostalo koncem leta še v zalogi.

B. Razmere in uspehi skupne rudarske produkcije.

Skupna vrednost rudniške produkcije — upošteva se vrednost obogatitnih rud je znašala 486.138.942 dinarjev (— 32.460.638 Din ali 6.25%), vrednost produkcije topilnic pa 107 milijonov 882.788 Din (— 31.839.445 Din ali 22.78%), celokupna produkcija rudnikov in topilnic torej 594.021.730 dinarjev (— 64.300.083 Din ali 9.76%).

Če se odtegne od skupne vrednosti produkcije vrednost rud in drugih v topilnicah predelanih surovin v znesku 69.544.208 Din, ostane čista vrednost rudniške in plavžarske produkcije v znesku 524.477.522 Din (— 20 milijonov 316.688 Din ali 3.72%).

Materijala se je pri vseh rudnikih porabilo: 66.977.568 m³ in 704.884 komadov jamskega, gradbenega in drugega lesa v skupni vrednosti 18 milijonov 707.850 Din; 1.183.341 kg železnega in jeklenega materiala ter 1.572 m tračnic v vrednosti 9.986.305 dinarjev; drugega gradbenega materiala kakor: opeke, apna, cementa, gramoz, strešne lepenske, glinastih in cementnih cevi, sviža itd. v skupni vrednosti 16.041.928 Din; 27.388 kg kamniklita, 111.060 kg dinamita, 149 kilogramov lignosita, 20 kg metantitanita, 195.470 kg titanita, 26 kg dinamona in 1.223 kg smodnika, torej skupaj 335.336 kg razstreliv v vrednosti 18.829.997 Din; 761.538 komadov kopic, 383.612 komadov žarnikov, 624.281 m netilnih vrvic in 3.560 komadov vžigalnih tuljav v skupni vrednosti 2.147.534 Din; razsvetljevalnih in mazilnih sredstev 640.241 kg v vrednosti 5.515.400 Din in slednjič 903.092 q in 3.597 m³ pri rudniških obratih porabljenega kuriva v vrednosti 14.968.259 Din. Skupna vrednost vsega pri rudnikih porabljenega materiala je znašala 81.197.273 Din.

V topilnicah se je porabilo 142.297 stotov rjavega premoga, 141.832 q lignita, 53.449 q koksa, 336 q oglja, 222 kubičnih metrov drv in 1.094 q surovega olja v skupni vrednosti 8 milijonov 258.247 Din.

(Dalje prihodnjič.)

Promet v tržaški luki.

Trgovska in obrtniška zbornica v Trstu objavlja vsak mesec podatke o prometu v tržaškem pristanišču. Te dni so bili objavljeni podatki, ki se nanašajo na trgovski promet v preteklem mesecu ter v prvem polletju 1927, in ki izkazujejo naslednje številke (v kvintalih):

Dovoz:	1927	1926
z železnico	811.709	958.708
po morju	1.376.182	1.079.445
Skupno	2.187.891	2.038.153

Izvoz:	1927	1926
z železnico	1.130.256	755.418
po morju	622.842	683.792
Skupno	1.753.098	1.439.210

Promet:	1927	1926
po železnici	1.941.965	1.714.126
po morju	1.999.024	1.763.237
Skupno	3.940.989	3.477.363

Vidimo torej, da je bil promet v juliju t. l. nekoliko večji od prometa v istem mesecu 1926. Podatki, ki se nanašajo na prvo polletje t. l., pa kažejo, v primeri s prvimi šestimi meseci lanskega leta, da je promet letos nekoliko nazadoval (po morju) kakor razvidimo iz naslednjih podatkov (prva številka se nanaša na promet v I. polletju 1927., druga pa na promet v odgovarjajoči dobi 1926. leta):

Dovoz:	14.668.679	14.970.975
Izvoz:	9.850.629	9.841.910
Sk. promet:	24.519.308	24.812.885

UPNIKI TVRDKJE NEURATH.

Višina obveznosti insolventne dunajske kovinske tvrdke Neurath se da sedaj pregledati. Angleški upniki zahtevajo vsega skupaj 300.000 funtov, med njimi samo tvrdka Schröder 120.000 funtov, ostalo Rothschild, Lazard Frères, Seligman itd. Te zahteve niso čisto nič krite. Od dunajskih bank zahteva Kreditni zavod 23.000 nepokritih funtov in 2 milijona pokritih šilingov. Dunajski Bankverein zahteva 75.000 funtov, od kojih je 55.000 kritih z avstrijskimi in čsl. efekti. Bodenkreditanstalt zahteva 80.000 funtov, kritih je samo 40.000 funtov. Popolnoma ne krite so zahteve Kreditnega zavoda za javna podjetja in dela s 60.000 funti, zahteve banke Gebrüder Guttmann z 90.000 funti, tvrdke Liebig s 70.000 funti in Länderbanke z 10.000 funti.

JUGOSLOVANSKA POMORSKA PLOVNA DRUŽBA.

Jugoslovanska vlada se pogaja z velikim nemškim finančnim konzorcijem v zadevi ustanovitve jugoslovanske pomorske paroplovne družbe, ki naj bi vzdrževala promet med posameznimi jugoslovanskimi pristanišči in med prekomorskimi pristanišči. Neki angleški konzorcij je pa s posredovanjem nekaterih jugoslovanskih finančnikov stavil jugoslovanski vladi predlog, naj bi se s pomočjo večjega kredita ustanovila čisto jugoslovanska pomorska plovna družba.

ZVEZA AVSTRIJSKIH TOVARN STEKLENIC.

Zvezo, koje likvidacijo so sklenili leta 1921, bodo glasom sklepa nekdanjih udeležnikov spet obnovili in bodo obenem njen sedež prenesli iz Berlina v Düsseldorf. Razen U. S. A. in nekaterih drugih držav, v katerih nima mehaničnega izdelovanja steklenic skoraj nobenega pomena, pripadajo zvezi vse s to industrijo se baveče države. Zveza je bila ustanovljena leta 1906.

NOVA FRANCOSKO - OGRSKA TRGOVSKA POGODBA JE STOPILA V VELJAVO DNE 6. JULIJA 1927.

Dodatek k francosko-ogrski trgovski pogodbi iz leta 1925 je bil podpisan v Parizu 18. decembra 1926. Sedaj ga je odobril ogrski parlament in je tako prenovljena pogodba stopila v veljavo s 6. julijem t. l. Po njej dovoljuje Francija Ogrski za gotove stvari najnižjo carino, za druge pa znižano in obratno. Zanimivo je, da v pogodbi omenjajo, da bo Ogrska zabranila za svoja vina uporabo imena Magyar Konyak, prav tako bo prepovedala Francija prodajo francoskih vin pod imenom Tokaj ali alzaški tokaj. To je sedaj že tretji ugovor z Ogrsko iz zadnjih dveh let.

Javna skušnja vajencev v Brežicah.

V četrtek, dne 21. julija t. l., je bila v Brežicah skušnja trgovskih vajencev, kateri se je podvrglo 24 vajenk in vajencev.

Skušnja je obstojala iz računske in pismene naloge, ki jo je vodil učitelj Irgovsko - nadaljevalne šole gospod Mikulič, v praktičnem pa v blagovnanstvu manufakturne in špecerijske stroke po vzorcih.

Pri tej priliki se je ugotovilo, da nekatere tvrdke in sicer ne ravno najmanjše, svoje vajence nedopustno izkoriščajo z uporabo za hlapčevska dela, tako da ne pridejo vajenci do poteka učne dobe sploh do poznanja manufakture in predmetov boljše vrste, ter se pri izpraševanju izgovarjajo, da jim učni gospodarji niso dali dovolj prilike, da bi se učili.

Izpraševalni komisariji gg. Cimperšek, Černoga, Grabner in Verstovšek so izjavili, da bodo na prihodnji odborovi seji gremija stali primerne predloge, da se temu nedoslasku odpomore.

Po skušnji nagovori gremijalni načelnik nove pomočnike. Pripomnil jim je, da se naj tudi kot pomočniki pridno urijo v trgovski vedi, ker pri današnji gospodarski krizi bodo mogli le najboljši dobiti službo. Gospod Černoga jih pozivlja, da bi naj po delovnem času ne hileli v gostilne in zabavišča iskali razvedrila, temveč naj bi skusili s čitanjem dobrih knjig izpopolnjevati svoje strokovno znanje. Izprašani pomočniki in pomočnice so se zahvalili g. učitelju Mikuliču, kakor tudi članom izpraševalne komisije.

Vabilo

na

plenarno sejo načelstva Zveze trgovskih gremijev,

ki se vrši

v petek, dne 29. julija 1927, točno ob 8. uri zjutraj v posvetovalnici T. O. I. Zbornice, Ljubljana, Beethovnova ul. 10 (prilije, desno),

s sledečim

DNEVNIM REDOM:

1. Volilni red za zbornico za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani s stališča gremijalnih organizacij.
2. Potek trgovskih pogajanj z Nemčijo.
3. Poročilo o konferenci zbornice glede novega obrtnega reda.
4. Nazadovanje našega izvoza.
5. Samostojni predlogi gremijev.
6. Slučajnosti.

Radi važnosti dnevnega reda prosimo, da se seje zanesljivo in točno udeležite.

V Ljubljani, dne 21. julija 1927.

Načelnik:

Vilko Weixl l. r.

Tajnik:

Ivan Mohorič l. r.

PRISTANIŠČE SUŠAK.

V jugoslov. gospodarskih krogih se je začelo gibanje v korist izgradbe pristanišča Sušak. (Napravi naj se itam trgovsko pristanišče z velikim prostim pristaniščem. Zagrebška trgovska in obrtna zbornica je izdelala podroben načrt, v katerem opozarja, da je sušasko pristanišče vsled svoje ugodne lege in dobrih železniških zvez poklicano, da sprejme lahko z uspehom konkurenčni boj z reškimi pristaniščem.

UVOZ LANA V FRANCIO BO PROST CARINE.

Francoski tovarnarji platna so naprosili državno upravo, da dovoli carine prost uvoz lana, katerega oni sami le predelajo in ga nato takoj zopet izvažajo kot platno. Te dni je država to privolila, toda le pod pogojem, da odgovarja vsakim uvoženim 100 kg lana, izvoženih 69 kg čiste lanene tkanine, ali 36 kg čiste tkanine in 30 kg lanene preje, ali 65.50 kg čiste izprane tkanine, ali pa 55 kg čiste beljene tkanine.

Konferenca v Ženevi in brezposelnost.

Praški docent dr. A. Baš je predaval v socialnem zavodu v Pragi o zaključkih svetovne gospodarske konference v Pragi, zlasti glede na brezposelnost:

Konferenca je imela na razpolago mnogo materiala o gospodarskem položaju po vojski. Vidimo, da je od leta 1913 do leta 1925 naraslo prebivalstvo sveta za 5% in zunanja trgovina tudi za toliko. V istem času je naraslo evropsko prebivalstvo za 1%, zunanja trgovina Evrope je šla pa za 10 odstotkov nazaj. Svetovna produkcija živil in surovin se je dvignila za 16 do 18%, evropska samo za 4 do 5%. In pri tem še zaostajajo dežele Vzhodne in Srednje Evrope za deželami Zahodne Evrope. V Evropi so mogle le Francija, Italija in Švedska svojo industrijsko produkcijo dvigniti ali jo pa vsaj obdržati, v drugih državah je nazadovala. Dalje nam kaže zbrana snov, da se je življenjski standard v Evropi v primeri z drugim svetom znižal. Pride zraven še material o razvoju razmerja cen med industrijskimi izdelki in surovinami ozir. živili; dalje gibanje prebivalstva, izseljevanje, ovire mednarodnega trgovskega prometa, zlasti carine, in slednjič podatki o brezposelnosti. Na prvi pogled vidimo, da ta evropska brezposelnost, ki je izraz evropske gospodarske depresije, ni konjunktorni pojav, temveč strukturna depresija, nastala vsled sprememb gospodarske strukture (zgradbe).

Konferenca je prišla do zaključka, da so vzroki gospodarskega motenja sedanjosti prav globoki in da je nastalo v svetovnem ravnesju motenje med produkcijo in porabo. Motenje ne prihaja od pomanjkanja surovin in tudi ni posledica nezadostnega produkcijskega aparata; gre za problem nove organizacije svetovnega gospodarstva v okviru sedanjega gospodarskega sistema. Vzrokov je več. Konferenca je tudi poudarjala, da se s povrnitvijo k predvojnemu razmeram tudi ne bi dala doseči od pomoč. Vzroki svetovnega gospodarskega motenja so deloma začasni, deloma trajni. K trajnim vzrokom moramo šteti v prvi vrsti industrijalizacijo izvenevropskih dežel, ki je pa sicer nastala že pred vojsko in jo je vojska pospešila. Drugi trajni vzroki, ki so z vojsko v zvezi, so: teritorialne spremembe v geografski razdelitvi industrije, v gibanju in gostoti prebivalstva, mednarodno zadolženje (reparacije, medzavezniški dolгови), dalje za dolgo časa naprej zvišana davčna obremenitev vsled vojnih posledic. K začasnim vzrokom prištevamo: valutne krize, neurejene državne finance, pomanjkanje kapitala (zlasti v Srednji Evropi), ovira zunanje trgovine, spremembe v razmerju cen, dohodki različnih socialnih razredov. Velik del teh začasnih motenj je že premagan ali pa je vsaj že precej omiljen. Otežkočenje zunanje trgovine v zvezi s stremljenjem po gospodarski samostojnosti je v veliki meri oviralo zopetno dosego gospodarskega ravnovesja.

Torej nikakor ni pričakovati, da bi se sedanjí položaj nenadoma spremenil. Še z naprejem moramo računati s prehodno dobo, preden bomo dosegli novo organizacijo svetovnega gospodarstva. Zato moramo tudi še za dalj časa računati z brezposelnostjo v nekaterih najbolj prizadetih državah.

Naravno napredovanje do vzpostave gospodarskega ravnovesja se mora pospešiti; na eni strani z notranjimi državnimi sredstvi, na drugi z meddržavnimi. Smernice za notranjo politiko držav so dane s tem, da se more blagostanje pomnoži le s pomnoženjem in z razmahom produkcije; za meddržavno politiko s tem, da se olajša mednarodna zamenjava blaga.

Konferenca, ki je reševala sredstva za odpravo ovir, ni mogla nastopiti popolnoma avtoritativno; iz njenega programa so bila izključena vsa finančna vprašanja, vprašanje prebivalstva, zlasti izseljevanja, ruski problem in socialno-politični problemi. Glavno načelo konference je bilo to, da se dvig produkcije more doseči in da se mora zato storiti vse, kar bi moglo produkcijo pospešiti. Zato je osredotočila konferenca svoje delo na trgovsko politiko; doseženi uspehi so bili pomembni. Razmotrivali so vzroke in posledice trgovske politike

V FRANCIO BO OBVEZNA UPORABA POŠTNO-ČEKOVNEGA RACUNA PRI PLACEVANJU.

Pred nedavnim je senator De Monzie predložil zakon, po katerem bi prisilili vse trgovce in industrijalce, da si odpro svoj tekoči poštno-čkovni račun. Tako bi morala imeti vsa podjetja na računih in pismih itd poleg številke in označbe vpisa v trgovski register vedno tudi naslov poštnega urada, kjer imajo svoj tekoči račun, in njegovo številko. Obveznost bi veljala za enkrat le za plačila Državni blagajni, medtem, ko bi v ostalih slučajih bila izbira prosta. Ta zakon bi pomenil velik napredek v narodnem gospodarstvu in so njegov predlog vsi sprejeli z veseljem. Se nekatere udruženja sindikatov so se mu postavila po robu, češ da bi se potem izgubilo vse zaupanje v ček in bi to škodilo njegovemu ugledu. Vendar ta ugovor nima močne podlage in bo predlog prejkone prodr.

v povojni dobi in so izrazili mnenje, da zahteva čas opustitev sedanje tendence protekcionistične politike in da se trgovska politika orientira v napredni smeri. Konferenca priporoča, naj se odpravijo one trgovske ovire, ki so nastale vsled nenavadnih razmer povojne dobe, in pa da naj Zveza narodov preštudira vprašanje carin in enotnega pogodbenega sistema. V bodoče naj zadobi mednarodna trgovina trden temelj, sredstva trgovske politike naj bodo omejena zopet le na carine in na trgovske pogodbe. Konferenca je priznala, da se višina carin in sistem trgovske politike ne sme prepustiti posameznim državam, temveč da morajo biti ta vprašanja predmet mednarodnih pogajanj.

Na industrijskem polju se je pečala konferenca z racionalizacijo produkcije in s karteli. V vprašanju kartelov so se v zadnjem času nazori spremenili. Prej so smatrali sklepanje mednarodnih kartelov za predpogoj pogajanj o trgovskih pogodbah; na konferenci so pa poudarjali, da ozdravljenja gospodarskega življenja ne smemo iskati v omejitvi produkcije, temveč v razvoju produkcije, ki naj med drugim omogoči olajšanje mednarodne izmenjave blaga. Zato morajo biti mednarodni karteli le dopolnilo tega trgovskopolitičnega stermljenja. Skoraj vsi soglašajo z resolucijo konference o racionalizaciji, v kateri se mora iskati najvažnejše sredstvo za pocenitev produkcije. Konferenca je opravičeno kazala na potrebo mednarodnih dogovorov v vprašanih racionalizaciji in je poudarjala, da se bo s tem število brezposelnih začasno še pomnožilo.

Veliko pozornost so posvečali tudi poljedelstvu, ki so mu prvič in s polno pravico dali isto stališče kot industrijski produkciji. Konferenca se je pečala v prvi vrsti z nezadovoljivo rentabilnostjo poljedelske produkcije, ki je v zvezi z omenjeno spremembo razmerja v cenah. Ni pa priporočala zvišanja poljedelskih carin, temveč znižanje produkcijskih stroškov, in sicer zboljšanjem produkcijske tehnike, z znižanjem obrestne mere in z zmanjšanjem raznih bremen v poljedelstvu. Važno je tudi vprašanje poljedelskega združništva.

Važen zaključek konference je ta, da so poverili Zvezi narodov, oziroma njenim gospodarskim organizacijam, izvedbo cele vrste resolucij; smemo pričakovati, da bodo ostala gospodarska vprašanja trajni predmet v delovanju Zveze narodov. Namen Zveze bo ta, da bo kolikor mogoče ovirala motenja v svetovno-gospodarski organizaciji in da se bo borila proti brezposelnosti.

Tu je treba poudariti, da je konferenca v par resolucijah opozarjala, naj se gospodarski statistiki in gospodarski informacijski službi posveča večja pozornost. V vseh državah se zahteva vpeljava indeksa industrijske konjunktore. Ta vprašanja se tičejo mednarodnega konjunktornega raziskovanja, ki se v vseh državah zmeraj bolj razširja. Izvedba informacijske in opazovalne službe bi mogla skupaj z organizacijami producentov omiliti konjunktorno brezposelnost. Na to je pa konferenca samo namignila, to je vprašanje nadaljnjega razvoja.

Kakor vidimo, se je dotaknila konferenca prav vseh gospodarskih vprašanj. Glede brezposelnosti moremo reči, da bi se v začetku racionalizacije industrije še malo povečala, da bi se pa potem položaj takoj spremenil na bolje.

RACIONALIZACIJA V AVSTRIJI.

V zadnjih mesecih je v najrazličnejših industrijskih panogah avstrijske industrije zboljšanje produkcijskih sredstev hitro napredovalo. V kovinski predelovalni industriji se bodo pričela v najbližjem času odločiva pogajanja o kooperaciji štirih največjih kovinskih podjetij. Ker lani pri teh tvrdkah prodaja ni bila zadosti zadovoljiva, bodo sedaj, ko se bodo združili, del tovarn ustavili in bodo z nakazanjem specialnih fabrikacijskih panog vsaki posamezni industriji začeli s procesom ozdravljenja. Zelo dalekosežna je racionalizacija v industriji žarnic. Z montiranjem najmodernejših strojev so dvignili to industrijo na višino najboljših inozemskih tovarn. Koncentracijski proces v kemični industriji in v prvi vrsti v trgovini živil tudi hitro napreduje. V gumijevi industriji se je racionalizacija dobro obnesla, naročil je dosti.

Trgovina.

Poblaščenca trgovinska agencija v Carigradu. Ministrstvo trgovine in industrije obvešča Zbornico za trgovino, obrt in industrijo, da se je otvorila v Carigradu pooblaščenca trgovinska agencija kraljevine SHS, ki je šef bo trgovec g. Hamza Ibrahimbegović.

Solunski semenj. II. mednarodni semenj v Solunu se vrši letos od 18. septembra do 3. oktobra. Ministrstvo obračaja je dovolilo za posetnike sejma na vseh državnih progah 50% popust. Za razstavljeno blago veljajo olajšave, predvidene v tarifi del II. odsek B XIII. Karte za znižano vožnjo veljajo od 10. do 25. septembra za odhod v Solun, in od 20. septembra do 10. oktobra za povratek. Pravico do znižane vožnje imajo samo posetniki sejmiskih legitimacij, ki se morajo s strani sejske uprave ob posetu sejma žigosati. Točnejše informacije daje brezplačno tvrdka A. Harissiadis, Beograd, ugao Dobračina i Strahinića ulica.

Zastopstvo za razpečavanje naših industrijskih proizvodov na maroškem tržišču bi rada prevzela neka tvrdka v Casablanci. Predvsem se zanima za posodo iz emajla, šivanke za vreče, usnje, papir, plahte, tekstilne izdelke, mesne konzerve, sveče itd. — Natančen naslov tvrdke je interesentom na razpolago v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.

Insolventna ogrska tvrdka Elsner. Pisali smo, da so uvedli proti tej veliki budimpeški tekstilni tvrdki prisilno poravnalno postopanje. Tvrdka hoče doseči sedaj zasebno poravnavo in ponuja 50 odstotno kvoto. Pasiva cenijo na 640.000 pengő. Udeležene so pri polomu v prvi vrsti angleške in švicarske tekstilne tvrdke in bodo poslale svoje zastopnike k pogajanjem v Budimpešto.

Estonska podpisala trgovsko pogodbo s Češkoslovaško. Dne 20. junija je bil v Revalu podpisan trgovski ugovor med Estonsko in Češkoslovaško. Je zasnovan na podlagi najbolj upoštevane države (la nalion la plus favorisée) in ima vse običajne pridržke zadevajoče Rusijo.

Industrija.

Razkroj ogrskega petrolejskega kartela. Ogrski petrolejski kartel je po izstopu Vacuum Oil Coe razpadel in računijo v gospodarskih krogih s tem, da bo prišlo tekom bodočih tednov do likvidacije. Vlada je namreč do nadaljnjega odredila, da ostanejo v veljavi znižane carinske postavke za petrolejske produkte in je odklonila prošnjo petrolejskega kartela glede vpeljave zlate carine. Ta neuspeh je povzročil prepire med člani kartela in pa izstop družbe Vacuum Oil.

Ogrski mlini. Med obema organizacijama ogrske mlinске industrije se vršijo pogajanja o združitvi, da se spoji vsa ogrska mlinška industrija v eni sami zvezi. Vse je že uglajeno in ni nobenih nasprotujočih si mnenj več; fuzija se bo gladko izvršila. Položaj ogrske mlinске industrije se bo po uveljavljanju trgovske pogodbe med Ogrsko in Češkoslovaško zelo poslabšal in so voditelji velikih mlinov mnenja, da morajo obrati, ki niso življenja zmožni, izginiti.

Meščanska pivovarna v Plznu. Na obnem zboru plzenskih meščanov, ki imajo meščansko varilno pravico, so določili za 1 varilno pravico dividendo 60.000 Kč, na vsak hl pride 18.88 Kč. Podjetje se v zadnjih letih zelo razveseljivo razvija. Lani je prodala meščanska pivovarna 794.252 hl piva, 86% najvišje predvojnje produkcije, za 52.879 hl več kot leta 1925. Eksport v inozemstvo je znašal leta 1922 29.185 hl, leta 1926 pa 152.800 hl. Skupna produkcija je narasla od 387.000 hektolitrov v letu 1922 na 815.000 hl v letu 1922 na 815.000 hl v l. 1926. Izgledi za tekoče leto so ugodni.

Nova ogrska tovarna papirja. »Steyrer-mühle« bo v zvezi z budimpeško Ogrsko komercialno banko zgradila ob Blatnem jezeru tovarno papirja, ki bo producirala 600 do 700 vagonov tiskovnega in srednjefinega papirja na leto. Lesovino bodo izdelovali na licu mesta, celulozo bodo uvažali iz inozemstva. Pogajanja z ogrsko vlado se bližajo zaključku, kajti

potrebno električno moč bo dala tamonja tovarna smodnika, koje delnice so vse v državnih rokah.

Promet.

Nemške državne železnice so naročile pred kratkim 7500 tovornih vagonov in 100 električnih lokomotiv. Kljub tem ogromnim naročilom pa upa nemška industrija vagonov, da so te dobave izven takozvanega nabavnega programa; prvotno je bilo namreč določeno, da naročijo železnice najmanj 10.000 vagonov. Značilna za ugodni finančni položaj nemških državnih železnic je zahteva saške industrije po znižanju blagovnih tarif.

Nova brezžična nadpostaja (Superstation). Osrednji poštni urad nemške republike je poveril družbi »Telefunken« zgraditev nove nadpostaje s 120 kilowatsko anteno. Postavili jo bodo v bližini Königswusterhausena in bo njen val dolg 1300 metrov.

Zanimiva telefonska statistika. Od vseh telefonov na svetlu odpade 61% na Združene države, 27% na Evropo in ostalih 12% na druge dežele in dele sveta.

Denarstvo.

Poljsko stabilizacijsko posojilo preloženo. Poljski vladi blizu stoječi listi poročajo, da je vlada z ameriškimi bančnim konsorcijem Bankers Trust in Blair započela pogajanja o stabilizacijskem posojilu preložila na jesen. Pač pa je možno, da bodo sklenili sedaj predpogodbo. Vrh tega je sklenila poljska vlada pogodbo o takoj izplačljivem kratkoročnem posojilu v znesku 15 milijonov dolarjev, 6 odstotne obresti, a bo moralo biti tekom pol leta že vrnjeno. Če se bodo jesenska pogajanja o stabilizacijskem posojilu z uspehom končala, bodo teh 15 milijonov odšteli.

Organizacija mednarodnega poljedelskega kredita. Mednarodni poljedelski zavod v Rimu razpošilja vprašalne pole s pozivom, naj se stavijo predlogi za organizacijo mednarodnega poljedelskega kreditstva. Z materialom, ki ga bodo vposlale vprašalne pole, se bo pečala že v letošnjem novembru posebna svetovna konferenca, ki jo bo omenjeni zavod sklical v Rim. Vemo že, da se je z vprašanjem poljedelskih kreditov zelo obširno pečala tudi svetovna gospodarska konferenca v Ženevi.

Ljubljanska borza.

Tečaj 25. julija 1927	Povpraševanje Din	Ponudba Din
DEVIZE:		
Amsterdam 1 h gold.	—	22'82
Berlin 1 M	13'515	13'540
Budimpešta 1 pengő	—	9'93
Curih 100 fr.	1093'50	1096'50
Dunaj 1 šilling	7'995	8'025
London 1 funt	275'80	276'60
Newyork 1 dolar	56'70	56'90
Pariz 100 fr	—	223'25
Praga 100 kron	168'20	169'—
Trst 100 lir	308'—	310'—

RAZNO.

Nov častni konzul Italije v Zagrebu. Za častnega italijanskega konzula v Zagrebu je imenovan g. Obald Rokira, ki je že tudi dobil eksekvato naše vlade.

Časni konzul za Čile. Za častnega konzula čilske republike v Dubrovniku je imenovan g. Joza Učević. Naša vlada mu je že podelila eksekvato.

Novi častni konzuli Danske. Ministrstvo inostranih del obvešča, da je danska vlada postavila za danskega častnega konzula v Ljubljani g. Aleksandra Kneza, za častnega konzula v Zagrebu g. Jovana Maksimovića, za častnega generalnega konzula v Beogradu gosp. Stevana Karamala. Naša vlada je podelila novim častnim konzulom svojo eksekvato.

Čebeloreja v Češkoslovaški. Po poročilih čl. stalističnega urada je bilo leta 1926 za prezimovanje pripravljenih 503.656 rojev (leta 1925 pa 482.534). S čebelorejo se je pečalo 95.273 oseb (96.484); od teh je bilo 55.174 kmetov, 5909 učiteljev in profesorjev, 5506 delavcev, 10.387 rokodelcev itd. Skupni donesek medu l. 1926 je znašal 317.232 kilogramov v vrednosti 6.078.000 Kč, leta 1925 pa 1.538.000 kg v vrednosti 24.862.000 Kč, donesek voska 63.826 kg

v vrednosti 1.717.000 Kč in 114.760 kg v vrednosti 2.784.000 Kč. Kakor vidimo, je bilo lansko leto v primeri z letom 1925 zelo slabo.

Ogrska pšenica. V Ogrski je žito že požeto, v nekaterih okrajih je tudi mlajenje že končano. Prišli so tudi že prvi vagoni žita na budimpeštanski trg. S tem se je pričela nova žitna kampanja. Po dosedanjih mlaitvah je ugotovljeno, da je pšenica kvalitativno prav dobra. Izmlatili so 82 do 83 kg pšenice. Kvalitativno dobra pšenica je predmet povpraševanja in je že veliko naročil iz Češkoslovaške, Nemčije in Italije. Cene so pa veliko previsoke, da bi se mogla izvršiti kakšna kupčija. Z ozirom na ugodne žetvene zaključke v Ameriki in v ostalih državah Evrope so začele na Ogrskem cene žita že padati; računijo z nadaljnjim rapidnim padanjem, do točke, ko bo moglo ogrsko žito z uspehom pričeti konkurenčni boj na inozemskih trgih.

Traktorske zadruge na Ogrskem. Ogrsko poljedelsko ministrstvo je započelo akcijo za ustanovitev traktorskih združ. Mali kmetje naj bi se v njih organizirali. S traktorji bi lahko skupaj zemljo obdelovali, bi ne potrebovali volov in bi krmila porabili lahko v mlekarški obrti. Na Nemškem, Danskem, v Holandiji, Belgiji itd. imajo to že davno vpeljano; zadruga kupi traktor, in ta gre nato od hiše do hiše. Primerjaj pri nas skupne stiskalnice za mošt itd.

Rekordni pridelek v Avstriji. Letošnjo letino v Avstriji označajo kol rekordno. Akcija poljedelskega ministrstva je omogočila, da bo pridelalo 75 odstotkov avstrijskih kmetov požlahtnjeno kvaliteto. Rž, ječmen in oves ne bodo krili samo domače potrebe, temveč bo ostal še precejšen preostanek za izvoz. Pšenice bo letos okoli 30% več kot lani in bo krila 60 do 70 odstotkov domače potrebe, dočim je mogla krili lani samo 50 odstotkov. Tudi pridelek sladkorne pese je ugoden in bo kril morda 65% domače potrebe. Spričo dejstva, da je v mali in gorati Avstriji milijonsko mesto Dunaj, je pridelek prav izvrsten, če bo kril toliko odstotkov porabe.

Češki hmelj. Strokovno češko časopisje poroča, da pričakujejo letos na Češkem kvalitativno izbornen pridelek hmelja. Visoka lanska prodajna cena je imela za posledico napravo številnih novih nasadov hmelja, zlasti v roudniškem in ustijskem okraju. Sicer uradne statistike še niso izvedli, vendar pa zagotavljajo, da pokrivajo nasadi hmelja letos 30 odstotkov več sveta kot lani. Torej boljša kvaliteta in večja kvantiteta. Danes prodajajo že 100 kg hmelja za 8000 Kč in bo kaj kmalu dosežena lanska rekordna cena 9500 Kč za prama blago. Trdno tendenco cen podpirajo tudi poročila o peronospori na Nemškem.

Borza dela v Mariboru. Od 17. do 23. julija t. l. je pri tej borzi iskalo dela 125 moških in 50 žensk, delo je bilo ponujeno 55 moškim in 40 ženskam; delo je dobilo 52 moških in 31 žensk, odpadlo jih je 96, odpotovalo pa 27. Od 1. januarja do 23. julija pa je dela iskalo 5002 oseb, ponujeno je bilo 2719 oseb, delo je dobilo 1829 oseb, 2057 jih je odpadlo, 757 pa odpotovalo.

Pri borzi dela v Mariboru dobijo delo: 12 hlapcev, 2 majarja, 4 viničarji, 2 kovača, 2 zidarja, 3 čevljarji, 1 mlinar, 3 mizarji, 2 vrtnarja, več vajencev mizarjske, ključavničarske, slikarske, pekarske, pečarske obrti in trgovske stroke, 23 kmečkih dekel, 2 natakarici, 2 kuharici v restavraciji, 2 gospodinj, 19 služkinj, 9 kuharic, 1 sobarica, 2 varuški, 1 vzgojiteljica, 3 lovniške delavke, 2 kuharici k orožnikom, 1 šiviljska pomočnica, 2 šiviljski vajenki.

Pekovski mojstri se opozarjajo, da je pri borzi dela v Mariboru dober izdevalček pekovskih peči na razpolago.

6 kamnosekov dobi delo takoj; naslov pri Borzi dela v Mariboru. Potreba je nujna.

Poljedelstvo na mednarodnem gospodarskem forumu. V Ženevi so govorili na mednarodnem gospodarskem zborovanju tudi o bolniškem zavarovanju delavcev in je izdelal za to vprašanje Mednarodni delovni urad načrt dveh konvencij, enega za industrijsko, enega za poljedelsko delavstvo. Obe konven-

Produkcija kisa

družba z o. z.

Ježica pri Ljubljani

proizvaja letno čez pol milijona litrov naravnega aromatskega kisa.

Jedilni kis iz najfinejšega špirita 12 %.**Namizni kis iz pristinega vina 10 %.****V jakosti brez konkurence.****Prepričajte se o prvovrstni kakovosti našega izdelka!**

ciji imata sicer isto besedilo, a so ju vseeno ločili, z motivacijo, da v enem oziru za nekatere države ni sprejemljivo to, kar je v drugem. In res je zastopstvo britanskega poljedelstva v delovni komisiji zahtevalo, da se o drugi konvenciji sploh ne razpravlja, z ozirom na sestavo delegacij posameznih držav, ki le deloma zastopajo poljedelstvo. Temu je ugovarjal čsl. zastopnik in je apeliral na druge države, naj v bodoče zastopnike poljedelstva polnoštevno pošljejo. To je tudi stališče svetovne gospodarske konference v Ženevi.

Drobne vesti. Vršijo se pogajanja med evropskim jeklenim kartelom in neko ameriško finančno skupino o preobrtvi obstoječih obveznosti v veliko novo posojilo. — Vsled zadovoljivega finančnega položaja nemških državnih železnic so nanovo začeli misliti na prvotni investicijski načrt. Dovoljeni ostanek gradbenega načrta znaša 120 milijonov mark, od česar pride 84 milijonov na naročilo vagonov in lokomotiv, ostalo pa na obnovitev gradbenih naprav. — Konference predsednikov velebank se bo udeležil tudi predsednik Belgijske Narodne banke. — Pogajanja o izkoriščanju ruskih petrolejskih vrelcev po Standard Oil Co so se zelo napredovala. — Ze več tednov naprej naznanjena koncentracija v ogrski strojni industriji se je sedaj izvršila; vse skupaj preide na tvrdko Ganz Danubius. — Insolventna je postala Prva bolgarska tovarna porcelana d. d. v Radomiru v čustendilskem okraju. — Aleksander Szana je spisal knjigo: Agrar- und forstwirtschaftliche Probleme der Tschechoslowakei. Akademsko založba v Bratislavi. 40 Kč. — S tobacno rastlino obdelani prostor v Češko-slovaški je znašal lani 5722 ha in je dal 6,591.682 kg tobaka, 1159 kg na 1 ha. Pridelovalci so dobili povprečno 6543 Kč za 1 ha. — Vinogradi v čsl. republikli so pokrivali lani ploskev 13.600

ha in so dali 140.000 hl vina. — V zadnjem času se pojavljajoča koncentracija v avstrijski pivovarniški industriji se nadaljuje. V preteklih dneh se je združilo spet 5 velikih pivovarniških podjetij. — Združili sta se dve veliki ogrski sladkorni tovarni d. d. — Podjetje Rima bo svojo produkcijo razširilo in bo začelo izdelovati tudi ferrosilicium. — Na Češko-slovaškem pripravljajo reformo trgovskega prava. Priprave zahtevajo toliko dela, da bo načrt prišel pred parlament najbrž šele v jeseni leta 1928. — Večina delnic Angločeške banke, ki so bile doslej popolnoma v angleških rokah, je prešlo v roke čeških veleindustrijev. Bilanca za leto 1926 izkazuje 20.2 milj. čistega dobička.

Po svetu. Ogromno vsoto 39.165 milijonov Kč so dosegli na koncu leta 1926 hranilne vloge pri vseh čsl. denarnih zavodih. — Produkcija surovega železa na Nemškem znaša sedaj povprečno 77 1/2 % produkcije iz leta 1913; od 195 plavčev jih dela 113. — Združene nemške jeklarne (Vereinigte Stahlwerke) so najele pri banki Dillon Read Co posojilo 30 milijonov dolarjev. — Pri budimpeštanskih denarnih zavodih so inozemski lastniki vlog vlog odpovedali in so jih disponirali iz Ogrske proč. Pravijo, da so jih naložili pri nemških bankah, ki obrestujejo vezane vloge po 7 %. Posledica bo ta, da budimpeške velebanke za junij ne bodo izkazale nobenega dviga vlog. — Iz italijanskih in švicarskih kapitalistov obstoječ konsorcij je pri Budimpešti zgradil svilen tkalnico, ki je delala z 20 stavbami. Sedaj bodo tovarno razširili na 100 stavb in bodo dvignili delniško glavnico od 50.000 na 800.000 pengö. — Rumunsko mesto Pitești je dobilo žitno in blagovno borzo in jo bodo otvorili v najbližjem času. — V Milanu so ustanovili borzo za sviloprejkine kokone; to je prva tovrstna borza v Evropi. — Grki smejo uvoziti na Francosko 200.000 hektolitrov vina. — Standard Bank of South Africa je imela v preteklem poslovnem letu 600.000 funtov čistega dobička = 165 milijonov dinarjev. Dividenda je 14 odstotna. — V Transvaalu v Južni Afriki so dobili v juniju za 3.600.000 funtov zlata, skoraj za 1 milijardo dinarjev. — Avstralija je prodala v pravkar končani eksportni seziji 2 1/2 milijona bal volne in je dobila za njo 55 1/2 milj. funtov; to je 15 milijard in 626 milijonov dinarjev, toliko kot znašata več naš import in eksport skupaj. — V prvi polovici tekočega leta so registrirali na Angleškem 280 novih delniških družb s skupnim kapitalom nad 13 milijard dinarjev in 4023 družb z o. z. s skupnim kapitalom nad 7.800 milijonov dinarjev. — Švicarski indeks življenjskih potrebščin se giblje vedno okoli 160. — Švicarski delovni trg se neprestano boljča; to v vednost tistim našim delavcem, ki so morali v pretek-

lih letih ozir. mesecih zapustiti Švico, ker je bilo tam še za domače ljudi premalo dela. — Švica zaposluje danes v petih tovarnah umetne svile 5000 delavcev, ki napravijo na dan po načinu Viscosa 10 do 15 ton umetne svile. Uvoz umetne svile je znašal leta 1925 1242 ton v vrednosti 21.7 milijonov frankov, leta 1926 1006 in 13.27; izvozila je pa Švica lani 2914 ton v vrednosti 34.14 milj. frankov; torej je bil izvoz dosti večji kot uvoz. — Španska je sklenila trgovsko pogodbo s Kubo; to je prvi dogovor Španije s kako špansko govorečo ameriško državo. — Mednarodni odbor za pospeševanje industrije demantov, ki so ga v Antwerpustanovili Belgijci in Holandci, hoče razširiti svoje delovanje na demantne organizacije vseh dežel in sklicuje za avgust novo zborovanje. — Dunaj bo jamčil eksport v Rusijo za enkrat z vsoto 50 milijonov šilingov; če bo prišlo dosti naročil, bodo raztegnili jamstvo na 100 milj. šilingov. Jamstvo gre do 70 % fakturnega zneska. Nameravajo dovoliti Rusom kredite za dve leti do tri. Zvezne dežele se že niso izrekle in je omejena kreditna akcija zaenkrat na Dunaj. — Poljsko trgovsko ministrstvo naznanja, če se poljski premogovni dogovor, ki poteče 31. julija, ne bo podaljšal, da bo samo uredilo premogovno gospodarstvo. Po temeljnih nemških zgledov bodo vpeljali prisilni sindikat, ki bo urejal produkcijo, kontingentiranje in cene. — Med Nemci in Francozi se je dosegel sporazum glede podaljšanja trgovskega provizorija. — Menda bo sedaj Poljska vendarle vstopila v mednarodni jekleni kartel. Pogajanja zadnjih dni so polekala prav zadovoljivo in je sporazum sedaj morebiti že dosegčen. — Vršijo se pogajanja o pristopu Francije k mednarodnemu kartelu umetne svile, sestoječemu sedaj iz družb Courtauld, Snia Viscosa, Glanzstoff in Enka. Če se bo pristop izvršil, bo 80 odstotkov vseh vodilnih koncernov sveta nekako karteliranih. Izven te interesne skupnosti bi ostala samo še skupina Celanese.

TRŽNA POROČILA.

Mariborski trg dne 23. julija 1927. Trg je bil, kakor običajno zelo dobro založen in obiskan, samo slaninarjev je bilo radi velike vročine samo 11 na trgu. Kmetje so pa pripeljali 55 s krompirjem in zelenjavo in 35 z različnim sadjem naloženih voz na trg. Cene so bile mesu: govedini 10 do 17 Din, telatini 14 do 20, svinjini 17.50 do 22 (pri slaninarjih 15 do 25 Din) za kg. — Perutnine je bilo okoli 800 komadov. Cene so bile piščancem 10 do 15, večjim 15 do 25, kokošim 35 do 50, racam in gosem, mladim 40 do 60, starim 60 do 90 Din komad. Domačim zajcem 10 do 25 Din komad. — Krompir, zelenjava,

druga živila, sadje, cvetlice. Cene krompirju 1.50 do 1.75, letošnjemu 2.50 do 3, čebuli 3 do 4, česnu 8 do 12, solati 2 do 4, fižolu v stročju 6 do 8, paradižnikom 10, kislemu zelju 2.50 do 3, kislj repi 2, maslu 36 do 55 Din kg, kumarcam 1 do 5, glavnati solati 1 do 3, ohrovlu 0.50 do 1.50 komad, mleku 2.50 do 3, smetani 12 do 14, oljčnemu olju 26 do 36, bučnemu olju 15 do 20 Din liter, jajcam 1.25 do 1.50 Din komad. Sadju: jabolkam in hruškam 6 do 8, češnjam 6 do 10, breskvam 14 do 18, marelicam 12 do 14, dateljem 24 do 36, grozdju 18 do 24, ringlotom 4 do 5 Din kg, jagodam 12, borovnicam 2 do 2.50, ribezlju 5 do 6, malinam 6 do 8 Din liter, pomarančam 1 do 3, limonam (letošnjim) 0.75 do 1 Din komad. Melonam rudečim in rumenim 10 do 14 Din komad. Cvellicam 0.50 do 7, z lonci 15 do 75, eksotičnim rastlinam 5 do 200, palmiskemu semenu 2 Din komad. — Lončeni in leseni robi 1 do 100 Din komad. Brezovim meblam 2.25 do 5, grabljam 6 do 9, vilam in cepcem 8 do 10 Din komad, koruzni slami 25 Din vreča.

Seno in slama na mariborskem trgu. V sredo 20. t. m. je bilo 12 voz sena in 3 slame, v soboto 23. t. m. pa 18 voz sena, 4 olave, 7 slame na trgu. Cene so bile senu 45 do 75, olavi 50 do 60, slami 25 do 32.50 Din za 100 kg. Slami tudi 1.25 do 1.50 za otep.

DOBAVA, PRODAJA.

Nabava 12.000 kg bencina. Direkcija pošte in telegrafa v Ljubljani razpisuje pismeno dražbo za dobavo 12.000 kg bencina. Dražba bo dne 2. septembra 1927 ob 11. uri v pisarni poštne direkcije v Ljubljani, Sv. Jakoba trg štev. 2, soba štev. 42. Jamčevina (5% ali, če je inozemec, 10%) se mora položiti najkasneje do 10. ure na dan dražbe pri pomožnem uradu poštne direkcije v Ljubljani, soba štev. 41, kjer se lahko vpogledajo in kupijo tudi pogoji.

Dobave. Direkcija drž. železnic v Ljubljani sprejema do 29. julija t. l. ponudbe glede dobave pisarniškega materiala in 900 steklenic črne barve za kovinske žige. Predmetni pogoji so na vpogled pri ekonomskem odelenju te direkcije. Direkcija državnega rudnika v Brezi sprejema do 30. julija t. l. ponudbe glede dobave 2 kompletov klesalov; do 3. avgusta t. l. glede tračnic; dne 5. avgusta pa glede drogov za električno napeljavo. — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 1. avgusta t. l. pri Direkciji drž. železnic v Subotici glede oddaje zgradbe dveh stanovanjskih hiš v Velikem Bečkereku, 3 stanovanjskih hiš v Slavonskem Brodu in 1 stanovanjske hiše v Somboru.

Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani interesantom na vpogled.

Veletgovina

A. ŠARABON

v Ljubljani

priporočila

špecerijsko blago

raznovrstno žganje, moko in deželne pridelke. — Raznovrstno rudninsko vodo.

Lastna pražarna za kavo in mlin za dišave z električnim obratom. Ceniki na razpolago!

Otroške majice, kratke nogavice, vičke v raznih barvah, kopalne hlače, flonogavice za ženske in moške, kravate, žepne robce, ovrtnike, manšetne gumbke, dežnike, palice, nahrbtnike, dišeče milo kupite najceneje pri

Josip Petelinc-u

Ljubljana, ob vodi blizu Prežernovega spomenika. Na veliko!

Pozor! Znižane cene! Pozor!

Velika izbira dvokoles, motorjev, vsakovrstnih otroških vozičkov, nadomestnih delov in pneumatike, po zelo znižani cenli. Posebni oddelki za popravilo, emajliranje in ponikanje dvokoles, otroških vozičkov, šivalnih strojev itd. Prodaja na obroke. Ceniki franco.

'Tribuna' F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov, LJUBLJANA, Karlovska c. 4.

Trgovci oglašajte v TRGOVSKEM LISTU!

Veletgovina s šivalnimi in pletilnimi stroji sprejme

gospodično

ki je verzirana pri šivalnih in pletilnih strojih, večša pletenja na stroju in katera ima veselje do trgovine. Sprejem takoj. Ponudbe pod šifro: „ZANESLJIVA“ na upravo Trg. lista.

Naročajte in širite povsod
TRGOVSKI LIST!

Veletgovina

kolonijalne in špecerijske robe

Ivan Jelačin

Ljubljana

Zaloga

sveže pražene kave, mletih dišav in rudninske vode

Točna in solidna postrežba!

Zahtevajte cenik!

TISKARNA MERKUR LJUBLJANA

TRG.-IND. D. D. Se priporoča za tisk vseh trgovskih, obrtnih, industrijskih in uradnih tiskovin. * Tiska časopise, knjige, brošure, cenike, tabele, vabila, lepake, posetnice itd. * LASTNA KNJIGOVESNICA. * TELEFON. ŠT. 2552.

Ureja dr. IVAN PLESS. — Za Trgovsko-industrijsko d. d. »MERKUR« kot izdajatelja in tiskarja: A. SEVER, Ljubljana.